

Historia wronieckich Żydów sięga roku 1507. Przez ponad cztery wieki społeczność żydowska wpisywała się w historię Wroniek. W tym miesiącu ruszyła budowa lapidarium nagrobków żydowskich na ul. Zacisze we Wronkach

Na ten moment czekało wiele osób. Rozpoczęła się budowa lapidarium

Wronki W ub. tygodniu rozpoczęto budowę lapidarium. Będzie to miejsce pamięci Żydów, którzy kiedyś mieszkali we Wronkach

Wronki

Lis

w p

•• Trw
obywate
W czwar
tusz spo
cywsp
możliwy
budżetu
rok. Jak
MiG Wro
wniosk
12 możli
(spośród
z uchwa

REKLAMA

Ban

K
DBa
NaRES
49
pro

We współczesnych Wronkach niełatwo znaleźć ślady kilkusetletniej obecności kultury żydowskiej. O tym, aby pamięć o niej nie zagięła, troszczą się m.in. członkowie Stowarzyszenia "Lapidarium Żydowskie w Wronkach". Prowadzą oni projekt budowy lapidarium z kamieni nagrobnych, pochodzących z dawnych wronieckich cmentarzy żydowskich.

– Naszym celem jest godne zagospodarowanie macew, odnalezionych w roku 2010, a wcześniej w czasie II wojny światowej użytych do budowy chodnika przy jednej z ulic. – informują członkowie Stowarzyszenia. Projekt narodził się cztery lata temu, gdy podczas przebudowy chodnika w jednej z podwrońskich miejscowości, odzyskano ponad 800 kawałków macew, tworzących kręweżnik drogi od czasów II wojny światowej.

Macewy udało się wydobyć, zabezpieczyć na terenie jednej z posesji, oczyścić, sfotografować, a hebrajskie i niemieckie napisy przekazać do tłumaczenia (dzięki współpracy z zakładem hebraisty-

ki UAM w Poznaniu). W pracach porządkowych pomogli osadzeni z wronieckiego Zakładu Karnego. Grupa 8 skazanych z ZK we Wronkach pracuje również przy budowie lapidarium.

Prace ruszyły w ubiegłym tygodniu (14 sierpnia br. Starostwo Powiatowe w Szamotułach wydało pozwolenie na budowę i zatwierdziło projekt budowlany lapidarium macew na ul. Zacisze). Gmina Wronki sfinansowała dokumentację projektową i użyczyła grunt pod realizację zadania. Całkowita wartość projektu to 59 tys. złotych, z czego 50 tys. pozyskano z funduszy unijnych na podstawie umowy z Urzędem Marszałkowskim za pośrednictwem LGD "Puszcza Notecka". Budowę wspiera wiele osób, firm i instytucji, których pomoc, jak podkreślają członkowie Stowarzyszenia, jest nieoceniona.

Wycinkę sfinansował Daniel Kwaśniewski, a wyrwanie korzeni nieodpłatnie wykonała firma Pawła Chytręgo. Po wytyczeniu przez geodetę Michała Smółkę punktów geodezyjnych, rozpoczęło się kopanie fundamentów. Przedsiębiorstwo Komunalne we Wronkach nieodpłatnie posadawiło ogródek i zadbało o komfort pracy wo-

lontariuszy. Wykonanie lapidarium zostało zlecone firmie Panderoza z Popowa. Wsparcie dla projektu wyraził Naczelny Rabin Polski Michael Schudrich, a przedsięwzięcie objął honorowym patronatem Metropolita abp. Stanisław Gadecki.

Pod koniec września br. uruchomiony został projekt autorstwa Łukasza Majchrzaka na portalu PolakPotrafi, mający na celu pozyskanie funduszy na prefinansowanie budowy lapidarium macew we Wronkach.

– Cel projektu "Zbudujemy razem lapidarium we Wronkach" to zebranie kwoty 3 tys. zł. Mamy nadzieję, że przez 40 dni trwania projektu uda się nam zebrać całą założoną kwotę, gdyż jest to warunkiem wypłaty zebranych funduszy. Prosimy Was o rozsyłanie adresu projektu do znajomych, przyjaciół. Mamy nadzieję, że z Waszą pomocą film o powstawającym lapidarium dotrze do wielu osób. – dodają członkowie Stowarzyszenia. Ciepła jesień na razie sprzyja budowie. Planowane zakończenie robót wyznaczone zostało na 30 listopada br. Uroczyste otwarcie lapidarium planowane jest natomiast na początku grudnia 2014. ●

LISTA DARCZYŃCÓW

Amica Wronki,
Gmina Wyznaniowa Żydowska
w Szczecinie, Przedsiębiorstwo
Komunalne we Wronkach, Miejskie Zrzeszenie Handlu i Usług,
Międzynarodowe Towarzystwo
Kortczakowskie w Izraelu, Przed-
siębiorstwo Stare Miasto Lech
Krzyżaniak PPHU, Tekopak
Zbigniew Krzyżaniak, Spółem
Powszechna Spółdzielnia Spoży-
wców, Spomaz Wronki, Grupa
SFPT Transport Ciężarowy Wy-
kopy Ziemi i Nawierzchniowe,
Paweł Chytry, Ks. Marian Binek,
Piotr Frank, St. Grynhoff, Krysty-
na Jarzyna, Wanda Kaczmarek,
Poseł St. Kalemba, Józef Kasior,
Alicja Kobus., Sarah Krein, Kata-
rzyna Kubiś, Daniel Kwaśniewski,
Bolesław Mielcarek, Anna i Grze-
gorz Misiewi czowie, Shor Eli Or
Nehomi, Stefan Nowak, Arka-
diusz Nowak, Ryszard Nowak,
Ks. Paweł Pawlicki, Małgorzata
Pojasek, Stefan Thomas Puchal-
ski, Eligiusz Ratajczak, Teresa
Ratajczak, Antoni Spychała, Feli-
cja Stróżyńska, Wim Spruit, Bła-
żej Urban, Józef Waszyński.